

LESK A BÍDA MĚST

I naše města mohou mít problémy, kterým musíme aktivně předcházet. Problematice měst se v prosinci v Bristolu věnovala konference ministrů pro regionální rozvoj země EU.

Britské předsednictví reprezentované místopředsedou vlády Johnem Prescottem správně rozeznalo, jak vážný problém představuje situace měst pro rozvoj celé Evropy (viz vlna násilí ve francouzských městech). Britové hledají recept na tento nepříznivý vývoj a svůj koncept „udržitelné město nebo obec“ učinili ústředním tématem svého předsednictví EU.

Města nepředstavují jen problém, naopak, mohou mít i velký potenciál k dosažení cílů. Se svou velkou koncentrací pracovních sil, průmyslu a vzdělanosti se města z 80–90% podílejí na rozvoji inovativního myšlení, podnikání, znalostní ekonomiky, služeb a výroby s vysokou přidanou hodnotou. Na konferenci se ukázalo, jak silný konsenzus v Evropě je a že je nezbytné věnovat se problematice měst s maximálním nasazením.

Vysoce rozvinuté státy čelí krizím, které mají ohnisko ve čtvrtích s koncentrací chudoby, kriminality, kde není pro mladé lidi dostatek příležitostí žít normální, důstojný život. V mnoha západoevropských městech situace v takových čtvrtích eskalovala ve výbuchy násilí, demolování a srážky s policií. Méně rozvinuté země budou čelit zkrátka stejnému problému, pokud okamžitě nezačnou dělat zásad-

ní kroky. Intervence do zdevastovaných a upadajících částí našich měst je stejně urgentní jako tomu je v těch západoevropských. Sídliště z panelových domů ze 70.–80. let jsou převážně zastaralá a zanedbaná nejen u nás, ale i na Slovensku, v Maďarsku a v Polsku. Žije v nich přes 30 % obyvatel všech skupin. Musíme zabránit sociální degradaci a vylidňování sídlišť a městských center. Musíme udržet příznivou demografickou strukturu, aby nevznikala zchudlá ghetta.

K „udržitelnému městu“ patří bezpečné a čisté životní prostředí, vybavenost službami, příležitosti k podnikání a práci, dobrá dopravní dostupnost, vzdělávací a zdravotnická zařízení.

Pro města je důležité investovat do sanace bývalých průmyslových oblastí, do citlivé obnovy městských center, záchrany historických památek a kulturního dědictví.

Britská zkušenost ukazuje, že je nutné vidět věci v širších souvislostech a integrovat přístup na místní, regionální, státní, ale také na evropské úrovni. Z příštího rozpočtu EU dostane ČR nemalé prostředky. Při jednání o rozpočtu EU chtějí nové členské země dosáhnout mj. toho, aby mohly finanční prostředky využít i k regeneraci měst. Jsem přesvědčen, že tak

bude dosaženo většího efektu pro příznivý rozvoj měst s vynaložením mnohem menších nákladů. Současně s tím bude podpořen hospodářský růst a zaměstnanost – cíle Lisabonské strategie.

Blíží se závěr jednání premiérů o rozpočtu EU na další období 2007–2013. Kromě výše příspěvku je pro nás zásadní, aby se finanční prostředky mohly využít co nejefektivněji a podle našeho nejlepšího uvážení. Bylo by absurdní, aby staré členské země a Evropská komise na jedné straně hlásaly, že prostředky strukturálních fondů je nutné využít na urychlení růstu nových členských zemí, a ty je pak nemohly využít v dostatečné míře i na zlepšení kvality bydlení v ohrožených oblastech.

Aktivní přístup k regeneraci měst prováděný Velkou Británií sklízí viditelné úspěchy. Britové pochopili úsilí ministrů dalších států, které se vpořádávají v oblasti bytového fondu s dědictvím minulosti, a financování regenerace panelových sídlišť a městských center v návrhu rozpočtu EU umožnili. Staré členské země EU musí respektovat to, že jako plnoprávní členové jsme schopni využít finanční příspěvky EU odpovědně, že víme, kam je směřovat.

*Mgr. Radko Martínek
ministr pro místní rozvoj ČR*